

INSPEKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA
WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA
W BIAŁYMSTOKU

WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Białymstoku
15-264 Białystok, ul. Ciołkowskiego 2/3
tel. 85 742-53-78, fax 85 742-21-04
NIP 966-05-90-188

**Klasyfikacja elementów stanu/ potencjału
ekologicznego i stanu chemicznego
wód powierzchniowych płynących
województwa podlaskiego
na podstawie badań z 2017 r.**

WIOŚ BIAŁYSTOK

marzec 2018

Opracowanie wykonano na podstawie wyników badań Państwowego Monitoringu Środowiska.

W przypadku cytowania niniejszej publikacji należy podać źródło informacji.

WSTĘP

Podstawą programu badań monitoringowych wód powierzchniowych płynących, zrealizowanych przez Inspektorat w 2017 roku był *Program Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2016-2020*, opracowany przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i zatwierdzony przez Ministra Środowiska oraz opracowany na tej podstawie przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku i zatwierdzony przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska *Program monitoringu środowiska województwa podlaskiego w latach 2016-2020*.

Program monitoringu wód w 2017 r. zrealizowano zgodnie z warunkami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 258, poz. 1550) oraz z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 listopada 2013 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1558).

Podstawą klasyfikacji jest rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1187).

Klasyfikacja stanu/ potencjału ekologicznego, w tym elementów fizykochemicznych i biologicznych oraz klasyfikacja stanu chemicznego w punktach pomiarowo-kontrolnych, stanowią pierwszy etap działań, służących wykonaniu oceny stanu wód w Jednolitych Częściach Wód Powierzchniowych (JCWP).

Niniejsza klasyfikacja wypełnia wymogi rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23 listopada 2010 r. w sprawie sposobu i częstotliwości aktualizacji informacji o środowisku (Dz. U. z 2010 r. nr 227, poz. 1485).

1. METODYKA KLASYFIKACJI

Elementy biologiczne i fizykochemiczne oraz chemiczne, klasyfikuje się w punktach pomiarowo-kontrolnych, na podstawie kryteriów wyrażonych jako wartości graniczne wskaźników jakości wód, z uwzględnieniem typów wód powierzchniowych.

1.1 SPOSÓB KLASYFIKACJI ELEMENTÓW STANU EKOLOGICZNEGO W JCWP W CIEKACH NATURALNYCH (KANAL, STRUGA, STRUMIEŃ, POTOK ORAZ RZĘKA), NIEWYZNACZONYCH JAKO JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD SZTUCZNE LUB SILNIE ZMIENIONE

Klasyfikacja elementów biologicznych polega na nadaniu, poprzez porównanie z wartościami dopuszczalnymi, każdemu badanemu elementowi, jednej z pięciu klas:

- klasa I oznacza stan bardzo dobry biologicznego wskaźnika jakości wód;
- klasa II oznacza stan dobry biologicznego wskaźnika jakości wód;
- klasa III oznacza stan umiarkowany biologicznego wskaźnika jakości wód;
- klasa IV oznacza stan słaby biologicznego wskaźnika jakości wód;
- klasa V oznacza stan zły biologicznego wskaźnika jakości wód.

O wyniku klasyfikacji decyduje ten element biologiczny, któremu nadano najmniej korzystną klasę.

Klasyfikacja elementów fizykochemicznych (wspierających elementy biologiczne) polega na przypisaniu każdemu badanemu wskaźnikowi odpowiedniej klasy przez porównanie wartości średniorocznej z wartościami granicznymi, ustalonymi dla klas I lub II, przy czym:

- klasa I oznacza stan bardzo dobry;
- klasa II oznacza stan dobry;

Niespełnienie wymogów klasy II oznacza stan - poniżej dobrego.

1.2 SPOSÓB KLASYFIKACJI ELEMENTÓW POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO W JCWP W CIEKACH (KANAL, STRUGA, SRUMIEŃ, POTOK ORAZ RZĘKA), WYZNACZONYCH JAKO SZTUCZNE LUB SILNIE ZMIENIONE, W TYM ZBIORNIKÓW ZAPOROWYCH

Klasyfikacja elementów biologicznych polega na nadaniu, poprzez porównanie z wartościami dopuszczalnymi każdemu badanemu elementowi, jednej z pięciu klas:

- klasa I oznacza maksymalny potencjał biologicznego wskaźnika jakości wód;
- klasa II oznacza dobry potencjał biologicznego wskaźnika jakości wód;
- klasa III oznacza umiarkowany potencjał biologicznego wskaźnika jakości wód;
- klasa IV oznacza słaby potencjał biologicznego wskaźnika jakości wód;
- klasa V oznacza zły potencjał biologicznego wskaźnika jakości wód.

O wyniku klasyfikacji decyduje ten element biologiczny, któremu nadano najmniej korzystną klasę.

Klasyfikacja elementów fizykochemicznych (wspierających elementy biologiczne) polega na przypisaniu każdemu badanemu wskaźnikowi odpowiedniej klasy przez porównanie wartości średniorocznej z wartościami granicznymi, ustalonymi dla klas I lub II, przy czym:

- klasa I oznacza potencjał bardzo dobry;
- klasa II oznacza potencjał dobry;

Niespełnienie wymogów klasy II oznacza potencjał - poniżej dobrego.

1.3 SPOSÓB KLASYFIKACJI ELEMENTÓW OCENY STANU CHEMICZNEGO

Klasyfikacji stanu chemicznego dokonuje się na podstawie analizy nie mniej niż 12 wyników pomiarów substancji priorytetowych oraz innych zanieczyszczeń (grupa 4.1 i 4.2 z zał. Nr 9 rozp. MŚ z dn. 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z dn. 05.08.2016, poz. 1187). Podstawą analizy jest porównanie uzyskanych wyników pomiarów ze środowiskowymi normami jakości określonymi dla poszczególnych kategorii wód powierzchniowych.

Przyjmuje się, że stan chemiczny jest dobry, jeżeli wartości średnioroczne (średnia arytmetyczna) i/lub stężenia maksymalne (wyrażone jako najwyższe odnotowane stężenia z pomierzonych wartości), **wszystkich** badanych wskaźników nie przekraczają wartości dopuszczalnych odpowiednio średniorocznych i/lub maksymalnych określonych dla poszczególnych kategorii wód.

Jeżeli woda nie spełnia wymagań to stan chemiczny określa się jako - poniżej dobrego.

Przy przeprowadzaniu oceny stanu chemicznego dopuszcza się uwzględnienie:

- naturalnego tła hydrogeochemicznego dla kadmu, ołowiu, rtęci i niklu (oraz ich związków), jeżeli uniemożliwia ono osiągnięcie określonych wyżej wymagań;
- twardości wody, pH lub innych wskaźników jakości wody, jeśli mają one wpływ na biodostępność metali.

2. PODSUMOWANIE

Niniejsza klasyfikacja elementów stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego została sporządzona na podstawie wyników badań wykonanych w 2017 roku w 92 punktach pomiarowo-kontrolnych monitoringu wód płynących, w których realizowano programy pomiarowe monitoringu diagnostycznego, monitoringu operacyjnego, monitoringu obszarów chronionych oraz monitoringu badawczego (w zależności od celów oceny, w jednym ppk zrealizowano jeden lub więcej programów pomiarowych).

Sieć punktów pomiarowych obejmowała badania:

- 76 naturalnych JCWP;
- 13 silnie zmienionych JCWP;
- 2 sztucznych JCWP.

Szczegółowe klasyfikacje elementów stanu/potencjału ekologicznego zamieszczono **w załączniku 1.**

Szczegółowe klasyfikacje elementów stanu chemicznego zamieszczono **w załączniku 2.**

Opracowanie:

Akceptował:

Wydział Monitoringu Środowiska

Dział Monitoringu Środowiska w Łomży

Dział Monitoringu Środowiska w Suwałkach

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	118513.196410.178840
Nazwa dokumentu	Klasyfikacja elementów oceny stanu wód 2017.docx
Tytuł dokumentu	Klasyfikacja elementów oceny stanu wód 2017.docx
Sygnatura dokumentu	WM.7011.3.10.2018
Data dokumentu	2018-04-27 11:34:05
Skrót dokumentu	3747B4C1216F8A41E6CA27102BD37C48E2E F4BCE
Wersja dokumentu	1.1
Data podpisu	2018-04-27 11:33:37
Podpisane przez	Grażyna Żyła-Pietkiewicz Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska
Akceptacja	Polesiński Dominik , 2018-04-27 09:30:26, wersja 1.0 (Naczelnik WYDZIAŁ MONITORINGU ŚRODOWISKA, Wydział Monitoringu Środowiska (WM), Wydział Monitoringu Środowiska (WM)) Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku
	EZD 3.30.481.4063.14253
Data wydruku:	2018-04-27 12:00:20
Autor wydruku:	Boguszewska Anna Starszy Specjalista ds. ochrony wód WYDZIAŁ MONITORINGU ŚRODOWISKA